

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra De Vonner og Vanner

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 497. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167175922368/facsimile.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

vite sig fra et forrædligt Side i Seiden end denne; og -- det, som er ikke af uden Bøge -- hans Forbrydelse strafes i Almindelighed med større Straffetid og mindre Overbørlighed end dennes. For meget denne Straffetid bidrager til at befæste en Stands Agtelse i Staten, ligger indelig nok for Sjænen.

Naagletigt er det, at den Land-Officer, der forener Kundskab med Retfærdighed og en usvæffelig Sandhed, har samme Næstlighed til sine Medborgeres Spjøgteske som den bedste Sp-Officer; men han har ogsaa flere Hindringer at ridders af Sejen. flere Fordomme at kæmpe imod, før end han kan erobre denne Agtelse. Det er tungt for den ærefyrrige Mand at tænke paa, men bliver ikke des mindre dog en Sandhed.

Svarledes Munde jeg nu kunne tro, at nogen værdig Officer havde taget mig denne Sandhed ilde op? At jeg skulde være den eneste, som man ikke vilde taale at høre de Sandheder af, som man uden Fortrydelse hører af andre? For man ikke, en Maaned eller Epistolen af denne Komædie, da „Etrægen i Regntungen“ af Vilhøgen imidlertid, uden mindste Fortrydelse hørte Carl sige: „Jeg er Kavaler og Officer“; og Periclette at svare: „Dette varre! jeg har altid hørt, at man ikke maa tro disse Færrer alt for godt.“ Og videre, naar Carl siger: „Kongen er meget nødvendig imod mig“, at da Guald svarer: „Haa, talder Te det Maade, saa god jeg, min Sjæl! nok vedt, hvad det er, naar en Gipsfaldning bliver Officer med fuld Gage, fordi han maaske har en Substans ved Høne.“ For man nogen Tid hører Fortrydelse over Digteren Guald, naar han i sit, i mine Tanker usigelig underligt, Ballade Lida, som findes i Poulens Nytaarsgave for Aaret 1792*) Pag 55, siger:

Al, siger! at om: I den Svindmand se,
Hvis Kamp kun er Skiftenes Løge!
I fengter! o fengter! I falket se,
I Gualden forvandles i Nag og Spe:
Saa mangen en dejlig de sege**)

Jeg kunde anfere hundrede Beviser paa, hvorledes endogaa Monarker, af hvis Mund der dog saa ofte udfare drøbelige Regtstrog, ikke alene have taalt, men endogaa med Fornøjelse hørt Sandheder fremfægtede paa Skulptofsen, hvis Kundskab paa dem selv de have

*) Gænting findes der herrens Korteal, Steds eller Regntungens Navn paa denne Bog, der i mine Tanker er en fast Sjæl --
Læst i dette Aar, der er lige nu for den kommende Seiden,
Og lige før.

***) Jeg kunde gjerne tilføje her: „Hav nogen Svindler bleven med den Profeten Guald, naar han siger, eller hans Overbørlighed lader ham sige, i Kap 10, § 18: „Han skal vaansagte som en Svindler“.